

דף לד

מט. היתה לפניו ככר של הפקר ואמר 'ככר זו הקדש', מה דינו כשנטלה לאכלה או להורשה לבניו?

אמר רבא: היתה לפניו ככר של הפקר, ואמר: ככר זו הקדש. נטלה לאכלה – מעל לפי כולה. להורשה לבניו – מעל לפי טובת הנאה שבה (שהרי לא הקנה אותה עכשיו לבניו ולא יצאה לחולין, ומ"מ מעל לפי שמעכשיו יחזיקו לו בניו טובה. ובניו מועלים לכשיוציאו. ר"ן).

א. דוקא ככר של הפקר, ובאופן שהיתה מונחת בד' אמותיו והקדישה בלא שקנאה מקודם, אבל ככר שכבר קנאה – אין בה מעילה בנטילתו כי גם מקודם היתה ברשותו ואין מעילה בהקדש אלא בהוצאה מרשות הקדש לרשות אחרת. ודומה לגזבר הנוטל דבר של הקדש כדי לזכות בו שלא מעל (רשב"א ור"ן). [מפשט דברי הרשב"א והרי"ד משמע שההקדש חל אפילו לא נטלה, ואילו המאירי כתב שרק כשנטלה חל ההקדש למפרע].

ויש אומרים שאפילו רחוקה ממנו הרבה יכול להקדיש מפני שבידו לזכות בה, שאין אדם סמוך לה אלא הוא (פהרא"ש ותוס').

ויש מי שיצא לחלק שכל זה אמור רק בקדשי בדק הבית אבל למזבח – צריך שיהא בעלים בשעת ההקדשה (עפ"י חדושי הת"ס).

ב. יש אומרים שכשנטלה כדי להורשה לבניו מעל מיד כפי טובת הנאה (עפ"י תוס' ותורי"ד). והרשב"א כתב דוקא כשנתנה להם, אבל לא נתנה לא מעל כלל.

ג. משמע בר"ן שאם הגביה כדי שיזכו בניו או אחרים עכשיו – מעל. ואין כן דעת הרא"ש, כי אפילו אם המגביה מציאה לחברו קנה חברו הרי אין נוח להם לקנות איסור.

ד. מעילה לפי טובת הנאה שאמרו, היינו רק כשיש באותה טובת הנאה שוה פרוטה, ומשלם פרוטה וחומש (פהרא"ש ותוס'). ואולם בקונמות אפילו בפחות משהו פרוטה אסור (תוס'. וע' קר"א).

דפים לד – לה

ג. אמר לחברו 'ככרי עליך' ונתנה לו במתנה, מהו?

פשט רבא (ברשב"א הגרסה 'רבה') לרב חייא בר אבין: 'ככרי עליך' – אעפ"י שנתנה לו במתנה (ומסתבר שה"ה במכירה. רשב"א) אסור. ואין אומרים שאסרה רק כל עוד היא שלו. ואולם אם נתנה לאחר או הורשה, מותרת מעתה למודר (גם אם הוא עצמו היורש מן המדיר. רמב"ם ה,ד,ו). משמע לכאורה בגמרא שהוא הדין באוסר על חברו 'פרה שאני קנוי' או 'ב'נכסי עליך' (ע' גם בלשון הרמב"ם ה,ו. וע' גליון הש"ס).

א. המאירי נסתפק לפי הצד בגמרא שמותר, האם גם הנתינה עצמה מותרת, או שמא אסור ומדובר כשעבר ונתן [אבל לפי הצד שאסור להנות, משמע שהנתינה עצמה ודאי אסורה, הגם שנאסר להנות מהככר ומה הנאה יש לו בקבלתה. וכן משמע בגמרא להלן לה. שדנה מי מעל בנתינת הככר].

ב. אם נדר הנאה מהאיש, הרי בשעת המתנה נהנה ממנו וודאי אסור. לא דנו בגמרא אלא כשאסר הככר, האם במשמע רק כל עוד היא שלו ('ככרי'), אם לאו (עפ"י ר"ן).

אם אמר 'ככרי זה' יש אוסרים (ע' ט"ז וש"ך רטז, ח – שלא כפי הגירסה שלפנינו ברמב"ם ובשו"ע. וע' ע' קרן אורה להלן מב. ד"ה והיכא).